

Kooperatiflere Ait Biçerdöverlerin Ortaklara ve Üçüncü Kişilere Hizmet Vermesinde Vergi Uygulamaları

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Tarih: 25.03.2026

Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgesi (Sayı: 38840)

Kısa Cevap

Kooperatifin envanterindeki biçerdöverle **yalnızca ortaklara** biçme hizmeti verilmesi, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 4/1-k maddesindeki diğer şartlar da taşındığı sürece muafiyeti bozmaz. Hizmetin **üye olmayanlara** verilmesi ise **ortak dışı işlem** sayılır ve kooperatif tüzel kişiliğine bağlı **ayrı bir iktisadi işletme** nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesini gerektirir; kooperatifin ana tüzel kişiliğinin muafiyeti etkilenmez. **KDV yönünden ise ayırım yoktur:** ortağa da üye olmayana da verilsin, biçme hizmeti 3065 sayılı Kanunun 1/1 maddesi uyarınca KDV'ye tabidir ve beyan, kooperatifin mevcut mükellefiyet kaydı üzerinden tek beyanname ile yapılır.

1. Kurumlar Vergisi Muafiyeti Şartları

Kooperatiflerin ana sözleşmelerinde yer alan faaliyetler kapsamında biçerdöver işletmeciliği yapması durumunda, muafiyetten yararlanabilmeleri için belirli şartlar mevcuttur:

- **Münhasıran Ortaklarla İşlem:** Biçme hizmetinin sadece kooperatif ortaklarına verilmesi gerekmektedir.
- **Yasal Şartlar:** Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 4/1-k maddesinde yer alan diğer muafiyet şartlarının (kazanç dağıtmama, yönetim kuruluna huzur hakkı vermeme vb.) tam olarak taşınması zorunludur.

2. Ortak Dışı İşlemler ve İktisadi İşletme Tesisi

Kooperatif envanterine kayıtlı biçerdöver ile **üye olmayanlara** (üçüncü kişilere) hububat biçme hizmeti verilmesi durumunda vergilendirme rejimi değişmektedir:

- **Mükellefiyet Tesisi:** Üye olmayanlara yapılan hizmetler “ortak dışı işlem” sayılır. Bu durum, kooperatif tüzel kişiliğine bağlı **ayrı bir iktisadi işletme** nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesini gerektirir.
- **Muafiyet Kaybı:** Ortak dışı işlemler, kooperatifin ana tüzel kişiliğinin muafiyetini etkilemese de, bu işlemlerden doğan kazançlar iktisadi işletme üzerinden vergilendirilir.

3. Katma Değer Vergisi (KDV) Uygulaması

Biçerdöver ile verilen hizmetlerin KDV karşısındaki durumu şu şekildedir:

- **KDV Matrahı:** İster ortaklara ister üye olmayanlara yapılsın, biçerdöver ile sunulan hububat biçme hizmeti 3065 sayılı KDV Kanunu’nun 1/1 maddesi uyarınca **KDV’ye tabidir**.
- **Beyan Usulü:** Kooperatif ve bağlı iktisadi işletmenin işlemlerine ilişkin KDV beyanlarının, kooperatifin mevcut mükellefiyet kaydı üzerinden tek bir beyanname ile yapılması gerekmektedir.

Sık Sorulan Sorular

Tek bir üye dışı işlem muafiyeti tamamen kaldırır mı?

Hayır. Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 4/1-k maddesine göre ortak dışı işlemler kooperatifin muafiyetini etkilemez; ancak bu işlemlerden doğan kazançlar, kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme nezdinde vergilendirilir.

İktisadi işletme için ayrı vergi kimlik numarası mı alınıyor?

Kurumlar vergisi yönünden ayrı mükellefiyet tesis edilir. KDV yönünden ise özelve göre kooperatif ve bağlı iktisadi işletmenin işlemleri, kooperatifin mevcut mükellefiyet kaydı üzerinden tek bir beyanname ile beyan edilir.

Muafiyetin diğer şartları neler?

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 4/1-k maddesi; ana sözleşmede sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve münhasıran ortaklarla iş görülmesine dair hükümler bulunmasını ve bu hükümlere fiilen uyulmasını arar.

Biçme hizmeti KDV’den istisna olabilir mi?

Özelgeye göre hayır. Hizmet, kime verildiğine bakılmaksızın 3065 sayılı Kanunun 1/1 maddesi kapsamında KDV'ye tabidir. Kurumlar vergisi muafiyeti KDV mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.

Ortak dışı işlem kazancı nasıl tespit edilir?

İktisadi işletmeye ait hasılat ve giderlerin kooperatifin diğer işlemlerinden ayrı olarak kayıtlarda izlenmesi gerekir; kazanç bu kayıtlar üzerinden belirlenir ve kurumlar vergisi beyannamesiyle beyan edilir.

Resmî Kaynaklar

- Gelir İdaresi Başkanlığı Özelgesi (Sayı: 38840) — kooperatife ait biçerdöverin ortaklara ve üçüncü kişilere hizmet vermesi
 - 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu (2'nci madde — iktisadi işletme; 4/1-k maddesi — kooperatiflerde muafiyet)
 - 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (1/1 maddesi — verginin konusu)
 - 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu
 - 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (4.13. bölümü — kooperatiflerde muafiyet ve ortak dışı işlemler)
-

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/kooperatiflere-ait-bicerdoverlerin-ortaklara-ve-ucuncu-kisilere-hizmet-vermesinde-vergi-uygulamaları/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 03:57 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net